

nummer van de "Zure baten" !!! ???

MUSEUM

- 't nieuwhuys -

HOEGAARDEN

*dit is nog een stant
van Heubert, die zich
nog wat anders
veroorloft dan de
marke d...*

Zure baten !!!?

65

ALPAIDIS

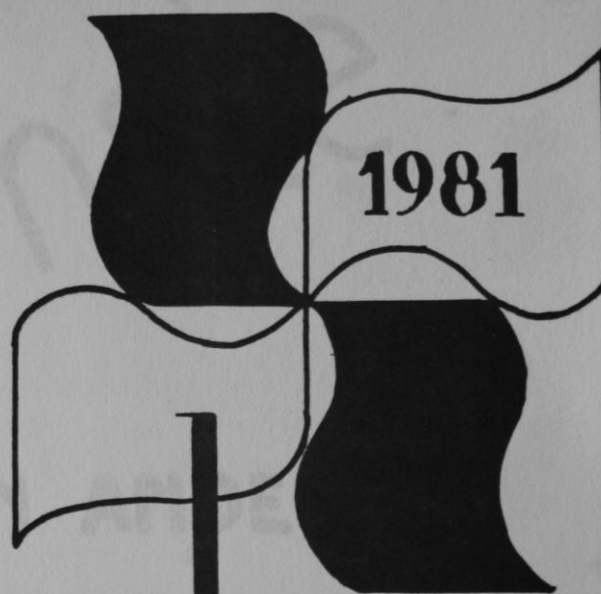
TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE

FOLKLORE

OUDHEIDKUNDE

17. jaargang

Alpaidis

Inhoud :

NUMMER 65
Afllevering 4

- Nationale en ander Feestdagen blz.5
- De gebroeders Haesaerts en hun
Hoegaardse voorouders blz.7
- De oude kerk van Hoegaarden blz.15
- Het Hoekje van de Conservator blz.16
- Oude testamenten blz.18
- KULTUURKrant met o.a.
Mededelingen over de Bierorde
1982 Groot evenement te Hoegaarden
Het Schrikbewind te Hoegaarden

nationale

EN ANDERE

FEESTDAGEN

NATIONALE EN ANDERE FEESTDAGEN

=====

Elk land, elk volk, elke volksgemeenschap en soms ook elk gewest of gebied, heeft zijn eigen feestdag, zonder te spreken van de steden en gemeenten die hun schutsheilige vieren bij kermis enz...

Wij houden ons hier slechts aan enkele typische voorbeelden van bij ons.

-Onze Nationale feestdag wordt jaarlijks gevierd op 21 juli, ter herinnering aan de Blijde intrede te Brussel van Leopold I van Saksen, Coburg-Gotha, die er op 21 juli 1831 de grondwettelijke eed aflegde, tot eerste Koning der Belgen werd uitgeroepen en hierdoor de stichter werd van het Belgisch Vorstenhuis. Die dag wappert de driekleur in het land.

-De Vlaamse Gemeenschap, uit het Vlaamssprekend landsgedeelte, genaamd "Vlaanderen" (niet verwarren met het oude Graafschap of de Provincies met die naam), heeft haar jaarlijkse feestdag gekozen op 11 juli, zulks ter herinnering aan de Guldensporenslag van 11 juli 1302, waar de franse adel onder Koning Filips de Schone (en waartoe de legers van de Hertog van Brabant met de Heren van Boutsen en Wezenaak behoorden) verslagen werden door de Steden en de Ambachten van het voormalig Graafschap Vlaanderen (geholpen door hun Waalse wapenbroeders uit Namen). Op die feestdag hangt in Vlaanderen, de zwarte leeuw, rood getongd en geklauwd, op geel veld (reeds door Hendrik Conscience omschreven)

-Het franssprekend landsgedeelte "Wallonie", heeft zijn feestdag op 29 oktober, ter herinnering aan de heldenmoed der 600 Franchimontezen, die op 29 oktober 1468 tegen Karel de Stoute tot de laatste man weerstonden. Zij hijsen de rode haan op geel veld.

- HOEGAARDEN, dat meer dan vijf eeuwen tot het Prinsbisshoppelijk land van Luik behoorde, vierde jaarlijks, zoals alle andere steden en dorpen uit het Prinsbisdom, zijn feestdag op 13 oktober.

Dit werd ingesteld ter herinnering van de Slag van Steppes, die plaats greep op 13 oktober 1213 tussen de legers van de Bisschop Hugo de Pierrepont (van Steenbrugge) en deze van Hendrick I, Hertog van Brabant.

Er was tussen de Bisschop en de Hertog een geschil gerezen, aangaande de heerlijkheden Moka en Waleff, want Hendrik I wilde zich de handelsbaan naar Keulen toeëigenen. Hij had Luik ingenomen, doch werd er weder uitgedreven door de Graaf van Vlaanderen, Ferrand van Portugal, bondgenoot van de Bisschop.

Doch na het vertrek van Ferrand, kwam Hendrik I terug te velde tegen de Bisschop. Deze die een tweede inname van de stad vreesde haalde onversaagd de grote standaard van St. Lambertus uit de kerk, deed zich door het volk volgen en trok zijn vijand tegemoet. Doch intussen plunderde de Brabanders de Luikse steden Hannuit en Zout-Leeuw en staken de onliggende dorpen in brand. De Bisschop kreeg de hulp van uit Dinant en Hoei en ook van de Graaf van Loos.

In het veld van Montenaken tussen St. Truiden en Hoei (op 20km. van Hoegaarden), nader omschreven te Steppes, ontmoetten zich de beide legerbenden en begonnen op 13 okt. 1213 een allerbloedigst gevecht.

De Luikenaars, waartoe ook de Hoegaardiers behoorden, door de Heilige Standaard en de tegenwoordigheid van hun Bisschop aangemoedigd, streden als leeuwen. Zij versloegen de Brabanders bijna geheel en al en namen rond de 3000 gevangenen, terwijl de Hertog naar Brussel vluchtte.

Deze slag had zulke enorme weerklank, dat hij tot bij het einde van het Oud-Regiem jaarlijks met luister werd herdacht en gevierd.

Het Museum, dat het verleden in herinnering wil brengen, zal ook voortaan de feestdag van het voormalig Prinsbisdom terug in ere herstellen. Daarin wordt het volledig gesteund door de V Geslachten, die in de schoot van de Regentie, in dit tijdperk hun gloriетijd kenden.

Hier volgt een afschrift van een oude oorkonde waarin sprake is van Hoegaarden en de slag van Steppes.

Hougarde/Hougardia, ein ansehnliches berühmtes Dorff / neben dem Stättlein Landa in Brabant / allda man ein herrlich Bier machet / welches / als ein treffliches Trancß / hin vnd wieder in diesem Lande verführet wird. Es ligt bey Hougarde das Dorff Stappel / allda Anno 1213. die gewaltige Schlacht zwischen den Brabantern / vnd Lüttichern / gehalten / vnd in solcher die Brabanter auff's Haupt geschlagen / auch ihrer drey tausent gefangen worden. Vnd haben darauff die Lütticher Hannut / vnd Leeuwe / jämmerlich geplündert / vnd alle Dörffer herum abgebrandt.

DE GEBROEDERS HAESAERTS EN HUN HOEGAARDSE VOORoudERS

=====

In het tijdschrift "De Middelaar" tussen de genealogische navorsers, verscheen een artikel waarin de gebroeders Haesaerts gehuldigd werden, omwille van hun uitzonderlijke artistieke gaven.

Deze bijdrage trok onze bijzondere aandacht, omdat zij uit vooraanstaande Hoegaardse voorouders stamden, van wie zij wellicht bepaalde karakter trekken hebben overgeërfd. Daarom willen wij hier hun kwartierstaat verder uitwerken.

A-De drie gebroeders

- 1-Jean Marie, geboren te Boom 11-7-1898
gehuwd Tokyo op 30-7-1933 met Elisabeth
Julienne Steyaert (geboren te Pittem 13-2-1897
overleden te Brussel op 15-12-1962)
- 2-Luc, geboren te Boom 21-9-1899
overleden Ukkel 18-11-1962
gehuwd Ukkel 28-5-1938 met Mariette Jeanne
Alice Verbert (geboren Ukkel 6-12-1910)
- 3-Paul, geboren te Boom 15-2-1901
overleden Brussel 31-1-1974
gehuwd Meise 21-5-1934 met Joanna Stephanica
Françisca Van Ramdonck (geboren Gent 30-8-1910)

waren de zonen van:

- Benjamin Adolf Jan Baptist Haesaerts gehuwd Boom 11-9-1897
met Emma Philomena Spillemaeckers

Hij werd geboren te Rumst op 16-4-1872 en overleed in Meise op 13-4-1934.

Zijn vrouw Emma werd geboren te Boom op 23-2-1871 en overleden te Brussel op 4-9-1941.

Hun vader was burgerlijk mijnningenieur, Provinciaal Raads-lid en Bestendig Volksvertegenwoordiger.

Hij richtte te Boom een werkmanswijk op, een nijverheidsschool en een mechanische steenbakkerij.
Een plaats te Boom draagt zijn naam.

Hun grootvader Guillelmus Augustinus Haesaerts (geboren te Leuven 7-10-1837 overleden te Goes 14-10-1914) was dokter in de geneeskunde.

B-Hun artistieke begaafdheid

Jean Marie, wiens studiën beïnvloed werden door zijn vader, werd burgelijk ingenieur (1924), hoofdingenieur van de Tram-maatschappij te Kairo (1927) en vervolgens hoofdingenieur en later Directeur Generaal van de Tram- en Verlichtingsmaatschappij in Tsien-Tsien (van 1929 tot 1947).
Terug in België stichtte hij verschillende verenigingen, reisde 14 maal rond de wereld en was in 1965 lid nr. 2 van de Millioenenclub in afgelegde km. bij de Sabena.

Luc was dokter in de rechten, licenciat in de filosofie en Ere Advokaat bij het Hof van Beroep te Brussel.
Hij schreef reeds allerlei bijdragen op zeer jonge leeftijd.

Paul, kandidaat in de rechten, studeerde de schilderkunst en de architectuur bij het Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen. Hij tekende op jeugdige ouderdom.

Tussen 1925 en 1930 stichtten Luc en Paul samen de "Beweging van Etikhove", waarvan zij de animators werden en in de afstamming "de Vos" logeerden.
Zij doorkruisten het land om werkplaatsen van schilders te bezoeken en vonden alzo Valerius De Saedeleer, Tytgat, Hippolyte Daeye enz.....
Samen schreven zij ook het werk "Flandre, Essai sur l'art flamand depuis 1880" bekroond door de Academie Picard en gehuldigd door Jean Cassou.
En ten slotte richtten zij gezamenlijk "Les Compagnons de l'art" op, die de voornaamste Belgische schilders en beeldhouwers groepeerde.

Dan gingen hun wegen uiteen. Luc ondernam tal van reizen, namelijk naar China waar hij drie jaar verbleef en er zijn vrouw vond, naar Afrika, de Verenigde Staten, Rusland enz... Hij was kunst- en geschiedkundig criticus, professor aan de Muziekkapel van Koningin Elisabeth, oud-medewerker van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, lid van de Vrije Academie, Conferentiemeester bij de Nationale school voor Architectuur en Decoratieve Kunsten (van 1939 tot aan zijn dood in 1962) en kineast.

In 1946 ontwierp en organiseerde hij in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel, het Kunstseminarie, waarvan hij directeur werd.

Ook richtte hij een "Ciné-Club" op, onder de benaming "Ecran du Séminaire des Arts", die weldra op kop stond van alle Europese Ciné-Clubs.

Maar zijn bijzonderste belangstelling ging naar de kinema in betrekking met kunst en wetenschap, en stichtte in 1947 het Nationaal Instituut voor wetenschappelijke kinematografie, met als gevolg de heropleving van de Belgische Kinematheek.

Bovendien was hij lid van talloze nationale- en internationale kulturele verenigingen en een schitterend conferencier inzake kunst en cultuur, waarvoor Lionel Giraud-Manguin hem een posthume hulde bracht.

Paul daartegenom reisde minder. Hij was letterkundige maar ook kunst- en geschiedkundig criticus en tevens architect, meester schilder en kineast.

Hij publiceerde tal van werken en richtte zich vanaf 1948 eveneens naar de kinematografische kunst. Samen met Henri Storch verwezenlijkte hij de film over Rubens.

Vervolgens werkte hij alleen en werd een wereldbepaalde specialist in kunstfilmen.

Hij schiep de filmen "Bezoek aan Picasso (1950), Genie, orgueil, folie, Antoine Wiertz (1953), Laethem St Martinus, dorp van artisten (1955), Breughel (1969), Ik, Ensor (1972)

Verschillende van zijn filmen bekwamen de hoogste onderscheiding.

Paul was ook een vermaard tekenaar en schilder en bracht op doek zijn ontmoetingen met De Saedeleer, Mesens, Leplae, Permeke, James Ensor, Max Ernst, Tytgat, Gustave De Smet, Pierre Caille enz....

En toen op een mooie dag, gaven de drie gebroeders Haesaerts, de ene komende uit België, de andere uit Palestina en de derde uit Kairo, afspraak te Napels om gezamenlijk Italië te bezoeken. Men kan gemakkelijk de gesprekken gissen die daar werden uitgewisseld.

C-Hun Hoegaardse voorouders

Hun moeder was de enige dochter van:

Egidius Spillemaecker, steenbakker(geboren Boom 1837 overleden Boom 1898)

Gehuwd te Boom 1866 met Maria Van Camp (geboren Niel 1843 gestorven Boom 1897) en de kleindochter van Joannes Van Camp, dagloner (geboren Aartselaar 1796) gehuwd te Niel 1832 met Theresia Van Autgaerden, landbouwster (geboren Niel 1797 en overleden Niel 1855).

Het is langs laatstgenoemde, dat de gebroeders Haesaerts uit Hoegaardse voorouders stonden, zoals blijkt uit onderstaand stamboomfragment:

1-Jean Francois Van Autgaerden III

Maria Theresia Van Autgaerden was de dochter van Jean François Van Autgaerden die te Hoegaarden gedoopt werd op 10.3.1762 en naar Niel uitweek waar hij op 9.9.1787 in het huwelijk trad met Cornelia Costermans, geboren Niel 2.4.1761; overleden Niel 6.2.1826.

Hij was de kozijn van Jean Baptist Van Autgaerden, de jonge die in 1804 tot 1808 zijn vader als Burgemeester in Hoegaarden opvolgde en gehuwd was met Françoise Van Nerum, dochter van Meester-Brouwer Jacques Phillippe Van Nerum uit Hoegaarden.

Jean François Van Autgaerden overleed te Niel op 17.1.1835; uit de memorieschriften der V Geslachten is geweten dat het echtpaar Van Autgaerden - Costermans uit Niel vaak naar hun familie te Hoegaarden kwam (visite des cousins de Niel).

2-Jean Francois Van Autgaerden II

Jean François Van Autgaerden III was de zoon van Jean François Van Autgaerden II die te Hoegaarden werd gedoopt op 18.7.1740 en er op 27.1.1761 in het huwelijk trad met Anna Catharina Mertens.

Hij was de broeder van de Nationaal Agent. Notaris Jean Bapt. Van Autgaerden, de oude, die de Hoegaardse Regentie ontstroonde en er het burgemeesterschap verzekerde van 1796 tot 1804.

Hij was ook de broeder van Henri Van Autgaerden, pastoor te Overlaar en van Marie Van Autgaerden die gehuwd was met de Meester-Brouwer Jacques Philippe Van Nerum.

3-Jean François Van Autgaerden I

Vader van François Van Autgaerden II. Hij werd gedoopt te Hoegaarden op 7.11.1709 en trad in het huwelijk op 29.9.1735 met Francisca Vandermolén, geboren te Hoegaarden 4.5.1714 en er overleden 14.12.1773.

Jean François Van Autgaerden I was pachter en brouwer, werd in 1747 tot Burgemeester in de Dorpsraad verkozen.

Zij woonden op de Vroente aan de Gete in de huidige hoeve Lebegge, waar hij overleed op 1.10.1777.

Francisca Vandermolén was de dochter van Meester-Brouwer en Schepen Bernard Vandermolén, geboren te Hoegaarden 1682 en er overleden 1757, gehuwd Outgaerden 1705 met Elisabeth Van Osmael (geboren Outgaerden 1684 en overleden Hoegaarden 1729) en behoorde tot de notabele families van Hoegaarden.

4-Henri Van Autgaerden

Vader van voorgaande. Gedoopt te Hoegaarden op 30.7.1673 en er gestorven op 4.9.1718.

Hij was pachter en huurbrouwer en huwde met Judith Van Simphoven geboren Hoegaarden 14.2.1679 en er gestorven 7.3.1755, dochter van Mathieu Van Simphoven overleden 1701 en gehuwd met Catherine Delveaux geboren 1644 en overleden 1731.

Judith Van Simphoven was de zuster van de Politie-officier Guillaume Van Simphoven, die in 1749 te Hoegaarden de dorpswisten deed losbarsten en zich tegen de Regentie keerde, waartoe Bernard Vandermolén behoorde.

5-Jean Van Autgaerden

Vader van Henri (zie 4). Gedoopt te Hoegaarden op 11.6.1628 en er overleden op 19.11.1675.

Hij was pachter en gezworene in 1669 (vermeld in het Enkwest van Jan Zonder Vrees). Hij trouwde met Jeanne Ingels.

6-Chretien Van Autgaerden

Jean was de zoon van Chretien Van Autgaerden die rond 1600 te Hoegaarde leefde en getrouwd was met Anna Gielis(?)

7-Het Voorgeslacht

Chretien sproot uit een latere familietak van het oude geslacht Van Autgaerden, dat haar bakermat schijnt gehad te hebben aan de Bullekom (Saks: heem van Bullo) onder Overlaar (gehucht van Hoegaarden), waar zich in 1249 een leengoed bevond met kasteel en molen "Château et moulin de Bullecom" genaamd.

Uit die tijd zijn bekend:

- Arnold de Bullekem, schepen van Hoegaarden in 1299
- Arnoldus de Bollekeem, dixit de Outegarden, grondeigenaar in 1366.
- Arnold de Bollekeen de Authugardis in 1370
- Balduinus de Authugardis junior, eveneens 1370
- Goudin de Outhugarden, vermeld in het Enkwest van Jan zonder Vrees in 1410.
- Pachter Jan Van Autgaerden in 1516, vermoedelijk stamvader van het geslacht Van Autgaerden.

Wellicht heeft een "Bullecom" zich te Autgaerden gevestigd waardoor zijn oorspronkelijke naam opgeslorpt werd door de plaatsnaam "Autgaerden". Later vestigde deze pachtersfamilie zich te Hoegaarden waar zij in de cijsboeken van 1582 als bezitters van bisschoppelijke goederen werden vermeld. (SGL/Hoeg. n° 4240)

De familie Van Autgaerden voerde een wapen "van goud met drie molenijzers van sabel." geplaatst 2 en 1 (De Middelaar van sept. 1960 blz. 233)

Besluit

=====

Uit wat vooraf gaat blijkt wel duidelijk de Hoegaardse afkomst van de gebroeders Haesaerts.

Voor meerdere inlichtingen nopens deze geslachten, zich wenden tot de Studie- en Navorsingscommissie van 't Nieuwhuysmuseum, E. Ourystraat 4 3320 te Hoegaarden.

=====

Hoegaerden

1678

DE OUDE KERK VAN HOEGAARDEN

=====

Deze foto, afkomstig uit het Museumarchief van 't Nieuwhuys, werd genomen naar een tekening van 1678 en laat U de voormalige kerk zien van Hoegaarden met het omliggend kerkhof.

Zij werd gebouwd op het "castrum" van Gravin Alpaïdis, op het einde der Xe of misschien in het begin van de XIe eeuw.

Opgetrokken in vroeg romaanse-Maasstijl, was het een ruime kerk, geprezen om haar antikiteit en stoerheid. Het gebruikte materiaal was de granietsteen van Rommersom en Overlaar, evenals de witte Gobertangesteent die ook overvloedig op het gehucht Aalst werd gedolven.

Hoegaarden telde in 1678 nog amper 800 parochianen en zulks ingevolge de uitgebroken besmettelijke ziekte van "den roeden loope"

De dubbele gegolfde lijn op de foto is de Geterivier, om goed aan te duiden dat het hier de kerk is van Hoegaarden aan de Gete, zoals uit een oorkonde uit die tijd blijkt en waarin vermeld staat "Hougaerde up die Ghete".

+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+

981 - 1981

1000jaar geleden verliet Gravin Alpaïdis haar castrum van Hoegaarden, om zich terug te trekken in de Abdij van Waulsort.

Zij had al haar grondeigendommen verdeeld onder haar kinderen en geestelijke instellingen en in 980 het Kapittel van Hoegaarden gesticht.

In 981, juist 1000 jaar geleden stond zij haar wereldlijke macht af en vestigde zich in de Abdij van Waulsort, echter voor niet lang, want zij kreeg het aan de stok met een kloosterling, omwille van een visschotel.

+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+

=====

HET HOEKJE

van de K O N S E R V A T O R

=====

Dat er in 't Nieuwhuys-museum van Hoegaarden pareltjes staan dient niet meer gezegd.
En dat de man die het grootste deel van al die pareltjes wist bijeen te brengen, Albert GUILLOU is, moet ook niet meer worden herhaald dat weet iedereen al lang.

Vanaf nu zullen we echter trachten, om in ons tijdschrift Alpaidis, telkens een paar van die voorwerpen nader te beschrijven ten einde ze meer in het daglicht te stellen voor de bezoekers.

A7 DE KAASPERS

=====

Zware ronde arduinen pers met lange teut en holrond deksel. Geultjes zijn aangebracht om de kaaswei te laten wegvloeien. De platte kaas (van zoete ontroomde melk), of de botermelk kaas (van zure boter gemaakt), werd na stremming van de kaas (wrongel) in een stramien (dunne neteldoek) gebonden en opgehangen, om er de kaaswei te laten uitdruppen. Na voldoende uitdrupping werd deze stramien, met de kaas erin in de kaaspers gelegd. Het zware deksel perste er dan nog het meeste water (kaaswei) uit. Zo bekwam men een harde witte kaas, die vervolgens op haverstro werd gelegd om te rijpen (te vetten).

A14 DE KNEEDTROG

=====

Grote houten kneedtrog voor de bereiding van brooddeeg bij de bakkers.
Het meel (de bloem) werd er in gestort, vermengd met water en gist en een beetje zout (suiker, melk, vetstoffen of krenten voor speciale broodsoorten).
Vervolgens werd het geheel met de vuisten gekneed (roggemeel vergde zwaardere arbeid)
Vooralleer de gist in gebruik kwam, werd zuurdeeg gebézigd, onder de vorm van een bolletje deeg overgehouden van het laatste baksel en zeer nuttig tegen bederving van het brood.

A19 WASIROG (stortvat)

=====

Kuipje van ca 15 cm. hoog, met houten tap in de bodem.

Na het karren nam men de boter uit de karnekroeg (deze boter is beladen met karnemelk en is korrelig)

Op de botermassa werd zuiver water gegoten en dan gekneet met de handen.

Het water slorpt de botermelk op, de boter kit aan elkaar en vormt een homogene massa. Het water vloeit weg door de tap uit de bodem te verwijderen. Deze bewerking herhalen tot het water volkomen

zuiver blijft (dus tot wanneer al de karnemelk uitgewassen is). Zo bekomt men de zuivere boter, waaruit het water gekneet wordt.

Vervolgens worden de kilos en de ponden gewogen (dikke boterklonten gemaakt of de boter in mooie houten vormen geslagen en omgeklonken).

Zodoende bekomt men een mooie boterklomp versierd met de afbeelding van een koetje.

A31 HALSTER (molenvat) *(Scheepel)*

~~Scheepel~~

Ronde vorm in hout en met houten bodem. Diende als oude graanmaat.

Men werd als "een sterke man" aanzien, zo men een zak graan van 100 K^o, zonder de minste hulp, op de schouders kon tillen, wijl men met beide voeten (in klompen) in een molenvat (halster) stond.

A51 LAVEMENTSPRUIT

=====

Een klisteer uit de spuitartsenij.

Om "lavementen" op dieren toe te passen.

A72 BOODSCHAPPENKORF

=====

Korf uit grootmoederstijd om boodschappen te doen.

Ook gebruikt om met de "voei" (vrouwelijk konijn) naar de ramme-
laar (mannelijk konijn) te gaan.

wordt vervolgd.....

OUDE TESTAMENTEN UIT
HET PAROCHIEARCHIEF
VAN HOEGAARDEN

door: Ambassadeur L. Borremans
vervolg

T. 114 TESTAMENT van Mari Beckers, weduwe van Leonaert Vanden
Berghe (19-10-1676)

=====

Besmet met de loop.
Haar dochter Margriet krijgt vooruit haar twee koeien, voor de
dienst haar bewezen.
Erfgenenamen zijn haar twee kinderen.
Getuigen: Jan De Moulin en Beatrix Van Asche.
Gemaakt te Bost door pastoor Vanden Putte.

T. 115 TESTAMENT van Aerdt Vanden Schilde (2-11-1676) jongman.

=====

Hij geeft aan Mayken Van Steenwegh, weduwe van Guillam Wolfs een
half dagmaal land gelegen boven "boutwals hof", reg. Mijnheer
Van Godtffhang. Hij laat haar eveneens één dagmaal land voor haar
begrafenis en uitvaart, gelegen tussen Wilmesyum en Bost.
Eveneens krijgt ze een rente van 8 gulden kapitaal, die hij trekt
ten laste van Sr. Poelmans te Noduwez om er nissen te laten voor
doen tot lafenis van zijn ziel.
Zijn broeder Jan en zijn zwager Jan Maes krijgen ieder een half
dagmaal land gelegen op de Autgaersche straat, reg. Cluckers van
Tienen en Servaes Rega.
Erfgenenamen zijn de drie kinderen van zijn broeder Jan.
Getuigen: Hendrick Van Steenwegh en Gilis Doutremont.
Gemaakt door Pastoor Vanden Putte te Bost.

T. 116 TESTAMENT van Anna Van Steenwegh (6-11-1676)

=====

Haar broeder Hendrick krijgt één dagmaal land gelegen "in den Bruel" reg. Jacques Vander Linden en dezelfde Hendrick.
De dochter van Hendrick krijgt haar rok.
Erfgenaam: haar broeder Goort.
Getuigen: Mr. Jan Van Volsun en Geert Lamens (Van Lameyns)
Gemaakt te Bost door Pastoor J. Vanden Putte.

T. 117 TESTAMENT van Jaeck Ermegaes en Elisabeth Berthou (29-12-1677)

=====

De langstlevende krijgt de helft van het huis gelegen te Neervelp met een blok dat daarnaast ligt, groot: 1 dagmaal.
De langstlevende zal een 5 stuivers geven aan hun beider broeder en zuster, waarmee deze moeten tevreden zijn.
Getuigen: Here Lambertus Bormans, deken te Hoxem en Joannes De Moulin.
Gemaakt te Hoxem door Pastoor J. Vanden Putte.

T. 118 TESTAMENT van Peeter Neys, man van Maeyken Van Mol (29-1-1677)

=====

Zijn vrouw krijgt één dagmaal gelegen bij het bos van Willebringen, reg. 's Heerenstraat aan drie zijden en de kerk van Willebringen.
Het geld daarvan moet dienen tot kwijting van een rente van 8 gulden die hij geleend heeft van Servaes De Wever van Tienen.
Zij krijgt ook nog een half dagmaal land gelegen aan de "groeten wech" onder de jurisdictie van Kuntich, reg. Gooris Tritsmans, de erfgenamen van Francen Leemans.
Erfgenamen zijn hun twee kinderen.
Getuigen: Mr. Jean De Moulin en Jan Mareels
Gemaakt door Pastoor Vanden Putte.

T. 119 JAARGETIJDJE voor Z.E.W. Heer Vanden Putte.

Akte van aankoop van een stuk goed gelegen in "den Loetraet" (17-3-1677).

=====

(uittreksel uit de schepenprotocolie).

Marie Sevenants weduwe wijlen Jan Beetens voor de dochter Jan Beetens, haren sone voor de proprieteyt, oudt inde 21 jaeren, welcke comparanten hebben s'saemenderhandt dese Heere inde handen opgedraeghen drij vierdel winnens landts gelegen inden Locraert reg. Joachim Kenis, Hendrick Beetens, Jan Taverniers, d'erfgenaemen Goosen Sweldens. J. Vanden Putte koopt het voor de som van (niet ingevuld) guldensBB eens, som die zij bekennen ontvangen te hebben. Getekend: Hermans; 1682.

T. 120 RENTE van 6 guld. 5 stuivers, te betalen door Reynier Stockmans, tot Rommersom, voor 2 wekelijkse missen.

=====
(Testament van E.H. Vanden Putte 21-3-1677)
Uittreksel uit de schepenprotocolle

Reynier Stockmans bekent ontvangen te hebben van E.H. Vanden Putte 100 guld. BB. eens, waarvoor hij jaarlijkse rente zal betalen van 6 guld. 5 st., gehypothekeerd op een half bunder land te Rommersom, reg. de straat van Altenaken naar Tienen, de Wijn-gaertstraete, de erfgenen van Tosseyn Nijs, de erfgenen van Servaes Nijs, en op een dagmaal land gelegen in de Bley, reg. Het klooster van Overlaar, Hendrick Stockmans, J.B. Stevens en het gasthuis van Tienen.
Getekend door Hermans, 1682.

T. 121 TESTAMENT van Hendrick De Kinder, weduwnaar van Mayken Jandelons.

=====
Fondatie van 2 jaargetijden, een voor Hendrick De Kinder en een voor Maria Jandelons. (1-4-1677).

Hun twee dochters Margriet en Agnes krijgen ieder "een koy met een rint, een bedde met toebehoirten, sagie, slapenlakens etc., een kiste".

De tafel is voor Margriet, de ommelakens, servietten en al het andere lijnwaad gaat naar alle twee.

Het tin dat hij gekregen heeft bij zijn bruiloftsmaaltijd zal gelijk verdeeld worden tussen zijn vier kinderen. Het andere tin dat voortkomt van Andries De Kinder zal dienen om missen te lezen voor hem en zijn vrouw.

Zijn zoon Jan krijgt na de oogst 15 pattacons eens.

Aan zijn zoon Hendrick De Kinder maakt hij onwederroepelijk zijn deel dat hij heeft, naast de kinderen van zijn broer zaliger, Mr. Andries De Kinder, in een zeker huis en grond, staand en liggend op de plaats van Hoegaarden, hiervorens een paanhuis, en ook de kelder en de mesthof daarnaast tot aan het huis, waar hij vroeger gewoond heeft.

Aan de plebanie of pastorie maakt hij een rente van 4 gulden die hij trekt van Andries Vrancken, gehypothekeerd op huis, hof en blok van deze laatste, groot een half bunder, dit voor twee jaargetijden: één voor zijn vrouw en één voor hem.

Erfgenen zijn, zijn vier kinderen.

In ruil voor dertig missen voor hem en zijn vrouw geeft hij de zilveren beker, gekregen na de dood van Andries De Kinder.

Getuigen: Hendrick Finouls en Goort Finouls

Gemaakt te Houtem door Pastoor J. Vanden Putte.

KULTUUR KRANT

bijlage van ALPAIDIS
tijdschrift voor heemkunde
't nieuwhuys museum

K U L T U U R K R A N T

===== nummer 20

- een uitgave van de Kultuurkring 't Nieuwhuys
 - bijvoegsel van Alpaidis nr. 65
- =====

1982 TIEN JAAR HEROPSTANDING VAN DE HOEGAARDSE BIERORDE

Het was op 1 mei 1972 dat in het museum deze historische bierorde van 1560 terug nieuw leven werd ingeblazen

Tien jaren zijn er nu voorbij en wat voor jaren, dat zullen onze tachtig Ridders en Edelvrouwen beamen.

1982 wordt voor Hoegaarden het BIERJAAR en voor de Bierorde dus feest, met grootse activiteiten.

Onze eerste activiteit is op zaterdag 23 januari 1982, waar iedereen die wil medewerken aan deze viering wordt uitgenodigd om samen een feestprogramma op te stellen.

Enkele grote lijnen staan reeds vast:
natuurlijk onze biertesten eind april, waar we een 15 tal kandidaten hebben om aan deze proeven deel te nemen.

De Ridderslag in mei zal een van de hoogte punten worden in onze viering met een uitgebreid eten als toemaat.

We hebben ook nog een drie-daagse buitenlandse reis op eind augustus.

Een uitgave "10 Jaar Hoegaardse Bierorde" komt van de pers en zal U het leven van onze Orde in geur en kleur weergeven.

Nog heel wat meer zijn we aan het voorbereiden, een detail programma ontvangt U dan na 23 januari 1982.

Indien U de jaarcijs nog niet hebt gestort, doe het dan NU.

23 januari is dus een datum om te onthouden, daarover ontvangt U later meer nieuws.

Tot solong,
Namens de Hoge Raad.

1982 1982 1982 1982 1982 1982 1982
=====

GROOT EVENEMENT TE HOEGAARDEN IN HET VERSCHIET

=====

Een oud spreekwoord zegt " Wie het Hoegaardsbier naar juiste waarde weet te schatten, kan minstens 100 jaar worden zonder naar een dokter te lopen.

Wij willen niet terugblikken naar vroegere tijden zoals in 1408 toen, Gery Scoenzetters, nog in leven was en 106 jaar oud was geworden.

Wij houden ons hier aan de huidige tijd en denken dan terug aan Hubert Bessemans uit Overlaar, die in 1964, zijn 100ste verjaardag vierde.

Een feestcomiteit onder voorzitterschap van Eug. Meddaerts met Fern. Hermans als sekretaris-Schatbewaarder, G. Gasia en P. Fourie als organisators en verschillende commissarissen, bouwden onder het Burgemeesterschap van A. Hettich, een luisterrijke stoet uit, die nog fris in het geheugen ligt van allen. Alle verenigingen zonder onderscheid, namen in eendracht, saamenhorigheid en eensgezindheid, aan deze stoet deel.

Indien het God behaagt en laat ons zulks ter stelligste verhoppen, zal er in 1982 een andere eeuweling zijn, namelijk MARIE ODILE EVRARD, weduwe van Jean Francois Vandenbempt.

Zij werd geboren op 6 Februari 1882, als dochter van Joseph Cesar Evrard en Victoine Schoensetters (deze laatste was een verre nakomeling van Gery Scoenzetters); kleindochter van Hubert Otto Evrard en Victoire Foutie, en achterkleindochter van Apotheker Pierre Evrard en Therese Van Nerum.

Deze Pierre Evrard, afkomstig uit Geldenaken, was de zoon van Dokter Martin Joseph Evrard en Jeanne Demiddel, wijl Therese Van Nerum de dochter was van Brouwer Jacobus Van Nerum, eigenaar van 't Nieuwhuys en Cath. Van Autgaerden en de kleindochter van Schepen en Brouwer Carolus Van Nerum en Barbe Sweerts. Zodoende stamt Odile Evrard rechtstreeks uit de V Geslachten.

In februari 1982 zal zij dan eeuweling worden zoals Bessemans en bijgevolg evenveel rechten hebben om op dezelfde wijze te worden gevierd. Wij twijfelen er niet aan dat de gemeente onder Burgemeester Kerrijn, haar ook een feeststoet of dergelijke zal gunnen.

Wij twijfelen er niet aan dat de mannen van Nerm, deze van Overlaar zullen en kunnen evenaren.

En zoals altijd zijn, het, soms vergeten, Museum en de V Geslachten, steeds bereid aan medewerking, zo hierop wordt beroep gedaan, temeer zelfs dat Odile Evrard uit de Geslachten stamt, die haar levensloop kennen vanaf haar geboorte tot heden.

EVENEENS IN 1982

=====

HET SCHRIKBEWIND TE HOEGAARDEN

----- of "De Geschiedenis van de Franse Revolutietijd

Tien jaren reeds werkt de Studie- en Navorsingscommissie van 't Nieuwhuys-Museum aan de "Geschiedenis van de Franse Revolutie tijd te Hoegaarden".

En nog steeds is het opzoekings werk niet beëindigd, want het beschikbaar materiaal is zeer omvangrijk, maar toch ligt voldoende materiaal klaar om er eindelijk mede te beginnen.

Dit zal dan ook gebeuren langs Alpaidis, vanaf de eerste uitgave 1982.

In dit indietiejaar "Anno 10" zal gestart worden met de zo lang verwachte bijdrage over de beruchte en gevreesde periode van het Schrikbewind en de Besloten Tijd.

Aan de hand van tal van onuitgegeven bronnen, zullen ophefmakende onthullingen aan het licht komen en ook met toelating van de V Geslachten de geheimnissen van de Conspiratie worden kenbaar gemaakt.

Vele Hoegaardse families zullen er hun voorvaders in weer vinden hetzij als samenzweerder tegen de overheersers, hetzij als aanhanger van de Franse Republiek en deze laatste waren niet gering. Er werd alleen gebruik gemaakt van documenten uit onuitgegeven archieven, zodat U zich niet mag verwachten aan een volledige roman of verhaal, maar wel aan afzonderlijke episodes uit deze zeer benarde jaren.

Wij danken in 't bijzonder al de personen en instanties die hiervoor hun archief hebben geopend of afgestaan en voornamelijk:

- de Confrerie der V Geslachten (Conspiratiebundel)
- het Algemeen Rijksarchief te Brussel (Dhr. Wyffels en Laurent)
- het Rijksarchief van Luik
- het Archief uit Parijs (dank zij de medewerking van Ridder A de Fontigny)
- het Gemeente archief van Hoegaarden
- de Notariële archieven van Not. Springers te Tienen (minuten uit de studies van Not. Lintermans, Putzeys, Hennin Schepers, Van Nerum en Van Rutgaerden)
- de prive- en familiearchieven Dumont (Bail), Putzeys, Lowet-Oury, Van Nerum (Sweerts), Eyraud (Van Rutgaerden), Hautmont, Collard, Dotremont enz.....

